तदादाय ययौ पाण्डुः पुनर्मुदितवाहनः । हर्षयिष्यन् स्वराष्ट्राणि पुरञ्च गजसाह्वयं । ४४९०
शान्तनोराजसिंहस्य भरतस्य च धीमतः । प्रनष्टः कीर्त्तिजः शब्दः पाण्डुना पुनराहृतः ।
ये पुरा कुरुराष्ट्राणि जह्रुः कुरुधनानि च । ते नागपुरसिंहेन पाण्डुना करदीकृताः ।
इत्यभाषन्त राजानो राजामात्याश्च सङ्गताः । प्रतीतमनसो हृष्टाः पौरजानपदैः सह । प्रत्युद्ययुश्च तं प्राप्तं सर्व्वे भीष्मपुरोगमाः ।
तेन दूरमिवाध्वानं गत्वा नागपुरालयात् । आवृतं ददृशुर्हृष्टा लोकं बहुविधैर्धनैः ।
नानायानसमानीतैरत्नैरुच्चावचैस्तदा । हस्त्यश्वरथरत्नैश्च गोभिरुष्ट्रैस्तथाऽविभिः । ४४९५
नान्तं ददृशुरासाद्य भीष्मेण सह कौरवाः । सोऽभिवाद्य पितुः पादौ कौशल्यानन्दवर्द्धनः ।
यथाऽर्हं मानयामास पौरजानपदानपि । प्रमृद्य पुरराष्ट्राणि कृतार्थं पुनरागतं ।
पुत्रमाश्लिष्य भीष्मस्तु हर्षादश्रूण्यवर्त्तयत् । स तूर्य्यशतशङ्खानां भेरीणाञ्च महास्वनैः । हर्षयन्सर्व्वशः पौरान् विवेश गजसाह्वयं ।

इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि पाण्डुदिग्विजये त्रयोदशाधिकशततोऽध्यायः ॥ ११३ ॥

वैशम्पायन उवाच ॥ धृतराष्ट्राभ्यनुज्ञातः स्वबाहुविजितं धनं । भीष्माय सत्यवत्यै च माचे चोपजहार सः ।
विदुराय च वै पाण्डुः प्रेषयामास तद्धनं । सुहृदश्चापि धर्म्मात्मा धनेन समतर्पयत् । ४४००
ततः सत्यवतीं भीष्मं कौशल्याञ्च यशस्विनीं । शुभैः पाण्डुजितैरर्थैस्तोषयामास भारत ।
ननन्द माता कौशल्या तमप्रतिमतेजसं । जयन्तमिव पौलोमी परिष्वज्य नरर्षभं ।
तस्य वीरस्य विक्रान्तैः सहस्रशतदक्षिणैः । अश्वमेध शतैरीजे धृतराष्ट्रो महामखैः ।
संप्रयुक्तस्तु कुन्त्याच माद्र्याच भरतर्षभ । जितनन्द्रीस्तदा पाण्डुर्बभूव वनगोचरः ।
हित्वा प्रासादनिलयं शुभानि शयनानि च । अरण्यनित्यः सततं बभूव मृगयापरः । ४४०५
स चरन्दक्षिणं पार्श्वं रम्यं हिमवतो गिरेः । उवास गिरिपृष्ठेषु महाशालवनेषु च ।
रराज कुन्त्या माद्र्या च पाण्डुः सह वनेचरन् । करेणूनामिव मध्यस्थः श्रीमान्पौरन्दरो गजः ।
भारतं सह भार्य्याभ्यां खड्गबाणधनुर्धरं । विचित्रकवचं वीरं परमास्त्रविदं नृपं ।
देवोऽयमित्यमन्यन्तचरन्तं वनवासिनः । तस्य कामांश्च भोगांश्च नरा नित्यमतन्द्रिताः । उपजह्रुर्व्वनान्तेषु धृतराष्ट्रेण चोदिताः ।
अथ पारसवीं कन्यां देवकस्य महीपतेः । रूपयौवनसम्पन्नां स शुश्रावापगासुतः । ४४८०
ततस्तु वरयित्वा तामानीय भरतर्षभः । विवाहं कारयामास विदुरस्य महामतेः ।
तस्यां चोत्पादयामास विदुरः कुरुनन्दनः । पुत्त्रान् विनयसम्पन्नानात्मनः सदृशान् गुणैः ।

इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि विदुरपरिणये चतुर्द्दशाधिकशततोऽध्यायः ॥ ११४ ॥

॥ वैशम्पायनउवाच ॥ ततः पुत्त्रशतं जज्ञे गान्धार्य्यां जनमेजय । धृतराष्ट्रस्य वैश्यायामेकश्चापि शतात्परः ।
पाण्डोः कुन्त्याञ्च माद्र्याञ्च पुत्त्राः पञ्च महारथाः । देवेभ्यः समपद्यन्त सन्तानाय कुलस्य वै ।
॥ जनमेजय उवाच ॥ कथं पुत्त्रशतं जज्ञे गान्धार्य्या द्विजसत्तम । कियता चैव कालेन तेषामायुश्च किं परं । ४४८५
कथं चैकः स वैश्यायां धृतराष्ट्रसुतोऽभवत । कथञ्च सदृशीं भार्य्यां गान्धारीं धर्म्मचारिणीं । आनुकूल्ये वर्त्तमानां धृतराष्ट्रो
भ्यवर्त्तत ।